

Herdenken, ja of nee?

Wat hebben we in ons landje toch voor of tegen herdenken? Iedere keer als de dag aanbreekt dat we een belangrijke gebeurtenis uit onze geschiedenis, die het herdenken waard is, aanbreekt, komt die vraag naar voren. “Moeten we dat nu nog wel herdenken? Het is immers al zo lang geleden, veel van de mensen die het meemaakten zijn er niet meer, de jeugd heeft het niet meer meegemaakt en weet er ook niets van.”

In de nacht van 31 januari en 1 februari is het 58 jaar geleden dat in Zuid West Nederland de dijken doorbraken. Liefst 1836 vrouwen, mannen en kinderen verloren het leven. De materiële schade was enorm, de geestelijke nog veel en veel groter. Ieder jaar worden op 1 februari worden de slachtoffers herdacht en worden er kransen bij monumenten gelegd. En er wordt ook stilte in acht genomen om over deze gebeurtenis en zijn gevolgen na te denken. Een goede en waardevolle gewoonte, die echter steeds weer ter discussie wordt gesteld. En zo gaat het ook met het herdenken van de Tweede Wereldoorlog. Dat is ook al zo lang geleden, het aantal overlevende verzetsmensen wordt ieder jaar minder en de hedendaagse jeugd weet er nauwelijks nog iets van. Dus waarom dan nog ieder jaar weer herdenken?

Vaak wordt dit gezegd en geschreven door mensen die vanuit hun beroep met deze gebeurtenissen in aanraking komen, maar ze zelf niet hebben meegemaakt. Zij doen daar studie naar en daarbij is geen plaats voor sentimenten en gevoelens, want dan komt de objectiviteit in gevaar. Bij anderen komt het voort uit desinteresse over wat er in het verleden in ons landje allemaal gebeurd is. Bij hen ontbreekt dus het historisch besef van: ‘hoe was het vroeger, wat is er daarna gebeurd en hoe is het nu? Wat is het verband daartussen en waarom is het gelopen zoals het gelopen is?’ En het is bekend, wie zijn of haar geschiedenis niet kent, heeft er geen interesse in om zich af te vragen hoe het toch komt dat we zo en zo denken, dit of dat doen?

Waarom dan wel herdenken? Omdat dergelijke gebeurtenissen voor ons land en de ontwikkelingen van groot belang zijn geweest in de gang van zaken in Nederland. En ook omdat er ook nog veel nabestaanden zijn, die kampen met de naweeën van hetgeen hun ouders of grootouders hebben beleefd tijdens de oorlog en de ramp. In veel gevallen is dat ook van invloed geweest op hun kinderen, want zij hadden te maken met (groot)ouders, die zo veel hebben meegemaakt, dat ze er niet over konden praten, maar die wel hun denken en doen hebben beïnvloed.

En waarom zouden we de gebeurtenissen uit het recente verleden niet herdenken, maar wel die uit veel vroeger eeuwen? We richten wel een monument op voor de slachtoffers van de slavenhandel uit de 17^e en 18^e eeuw, en voor de verdronken dorpen uit nog veel vroeger eeuwen. In landen als België, Frankrijk en Engeland is het geen onderwerp van gesprek. Daar worden ook nu nog de gesneuvelden uit de Eerste Wereldoorlog, ook wel de Grote Oorlog genoemd, herdacht. Denk maar aan de dagelijkse taptoe onder de Menenpoort en het ‘In Flanders Field museum’ in Ieper. De belangstelling daarvoor is ook nu nog enorm groot en het houdt bij de jeugd het besef levend dat we actief moeten blijven herdenken om een toekomst met oorlog te proberen te voorkomen.

Herdenken, ja of nee? Toch maar doen, zodat Nederland altijd kan weten hoe het geworden is zoals het geworden is. Ook dus op 1 februari, waar heel veel mensen nog herinneringen aan hebben.

Reageren? a.dekok@kbogoes.nl

Augustinus